

KRAJOWA RADA SPÓŁDZIELCZA

NACZELNY ORGAN SAMORZĄDU SPÓŁDZIELCZEGO

00-013 Warszawa, ul. Jasna 1, Skrytka pocztowa 16
e-mail: krs@krs.com.pl, <http://www.krs.com.pl>
tel. +48 22/596-43-00, +48 22/596-45-00, tel./fax +48 22/827-43-21

Warszawa, dnia 26.04.2023 r.

SIB/40/2023/MM

Szanowny Pan
Robert TELUS
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z prowadzonymi konsultacjami projektu Wytycznych szczegółowych w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 dla interwencji I.13.2 Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych, Krajowa Rada Spółdzielcza przedstawia opinię.

Biorąc pod uwagę obecną sytuację na rynkach rolnych w związku z napływem produktów rolnych z Ukrainy oraz statusem tego kraju jako kandydata do wstąpienia do Unii Europejskiej, perspektywy dla polskiego rolnictwa zmieniły się diametralnie. Polscy rolnicy, aby wytrzymać konkurencję zdecydowanie tańszych produktów rolnych produkowanych na Ukrainie, muszą działać na rynku poprzez spółdzielnie, o znacznym potencjale gospodarczym. Status uznanej organizacji producentów, zgodnie z zaplanowanym przez Komisję Europejską oraz Parlament Europejski i Radę (UE) wsparciem w ramach Wspólnej polityki Rolnej UE na lata 2023-2027, uprawnia je do wnioskowania z pełni dostępnych środków pomocowych. Poprawie gospodarczego zorganizowania rolników oraz budowaniu struktur gospodarczych ma służyć w szczególności interwencja Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych oraz interwencje wsparcia sektorowego (dotychczas nie wpisanego do PS WPR dla Polski).

Aby osiągnąć oczekiwane efekty w ramach interwencji I.13.2 należy przyjąć jak najprostsze warunki uzyskiwania statusu uznanej OP, ukierunkowane na trwałość podmiotów i ich rozwój. Mając powyższe na uwadze zgłaszamy poniżej uwagi do opiniowanych wytycznych szczegółowych dla tej interwencji.

Projektowane wytyczne w obecnym kształcie zawierają szereg barier, które znacznie utrudnią uzyskiwanie statusu uznanych organizacji producentów np. przez spółdzielnie mleczarskie, ale także nowotworzone organizacje, w których członkami mogą być inne już działające spółdzielnie.

Spółdzielnie mleczarskie są podmiotami działającymi na rynku od wielu lat, które w swojej praktyce działania realizują cele stawiane w Rozporządzeniach UE dla uznanych organizacji producentów. Niestety duża część wymogów zawartych w przedmiotowych Wytycznych znacznie ogranicza uzyskiwane statusu uznanej OP, co widać bardzo dobrze na przykładzie spółdzielni mleczarskich.

W pełni popieramy uwagi i wnioski wraz z ich szczegółową argumentacją zawarte w stanowisku Krajowego Związku Spółdzielni Mleczarskich Zw. Rew. z dnia 21.04.2023 r. złożone Panu Ministrowi dotyczące:

- zabezpieczeń przed potencjalnym wystąpieniem podwójnego finansowania, które wprowadzają sankcje w sytuacji jedynie możliwości wystąpienia takiej sytuacji, pozbawiając spółdzielnię możliwości uzyskania statusu uznanej OP, bez uwzględniania faktycznych zdarzeń np. wyeliminowania takiej sytuacji w drodze wyjaśnień lub nie brania pod uwagę produkcji danego członka - wyeliminowanie podwójnego finansowania na etapie płatności (część IV Warunki podmiotowe ust. 2 pkt. 4 lit. a) pierwsze tiret, str. 10 projektu Wytycznych),

- usunięcia zapisów dotyczących bezwzględnej blokady uzyskania przez spółdzielnię mleczarską wsparcia w ramach przedmiotowej interwencji, w sytuacji gdy np. jeden na kilkadziesiąt lub kilkaset członków spółdzielni mleczarskiej był wcześniej członkiem grupy producentów albo organizacji producentów, która otrzymała wyprzedzające finansowanie pomocy (zaliczkę) w ramach działania „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” PROW 2014-2020, które nie zostało rozliczone zgodnie z umową o przyznaniu zaliczki – np. sprawa może dotyczyć drobnej spornej kwoty, która jednocześnie może być rozstrzygana w trwającym postępowaniu sądowym. Powyższa blokada jest zbyt dużą nieuzasadnioną sankcją. Naszym zdaniem winno się wyłączyć produkcję tego członka ze wsparcia, do czasu wyjaśnienia sprawy, bez pozbawiania całego podmiotu możliwości wsparcia,
- zniesienia sankcji pozbawiającej możliwości wsparcia spółdzielni mleczarskiej z przedmiotowej interwencji I.13.2 w przypadku, gdy np. jeden z członków spółdzielni – rolnik producent i dostawca mleka jest jednocześnie członkiem innego podmiotu – ubiegającego się o przyznanie pomocy w ramach interwencji I.13.4 „Rozwój współpracy producentów w ramach systemów jakości żywności” objętej PS WPR. W naszej ocenie jest to zbyt duża, nieuzasadniona sankcja, pozbawiająca spółdzielnię środków na rozwój (ust. 2 pkt. 4 lit. b), str. 11),
- zniesienia ograniczenia, że członek wnioskodawcy ubiegający się o pomoc w ramach interwencji I.13.2 produkował produkt lub grupę produktów ze względu na który organizacja producentów została uznana, w roku poprzedzającym złożenie wniosku o uznanie. Zapis winien być doprecyzowany, że dotyczy to jedynie wymaganej minimalnej liczby członków dla organizacji producentów. Jednocześnie z wymogu tego powinni być zwolnieni producenci rolni, którzy przejęli gospodarstwo w danym roku i mają powyżej 40 lat życia, co nie daje im statusu młodego rolnika – takie sytuacje w spółdzielniach mleczarskich mających kilkadziesiąt lub kilkaset członków występują (ust. 2 pkt. 6, str. 11),
- zniesienia ograniczenia, że wniosek o przyznanie pomocy można złożyć jedynie w pierwszym albo drugim terminie naboru następującym po dniu uznania wnioskodawcy, w przypadku wystąpienia uzasadnionych szczególnych stanów faktyczno-prawnych, które spowodują konieczność dłuższego ich wyjaśniania lub uregulowania, co stanie się niemożliwe do czasu powyższych terminów naborów. Takie sytuacje mogą zaistnieć w przypadku spółdzielni mleczarskich mających wielu członków. (część IV Warunki przedmiotowe ust. 1),
- ograniczenia dotyczące rezygnacji z realizacji celu/ celów wskazanych w planie biznesowym i umowie, poszerzając zapis, że jest to możliwe w sytuacjach nadzwyczajnych np. obecna sytuacja masowego napływu produktów rolnych z Ukrainy, inny duży zawirowania na rynku wymagające zmian w realizacji zadań organizacji producentów. Uważamy, że w w/w sytuacjach, korekta celów powinna być dopuszczalna (ust. 6),
- zniesienia ograniczeń w zakresie ustalania wysokości pomocy za dany rok prowadzenia działalności przez beneficjenta, uwzględniając powyżej wnioskowane zmiany (część V Warunki wypłaty pomocy/ zobowiązania ust. 6),
- zniesienie ograniczeń dotyczących współmałżonków w przypadku ustanowionej rozdzielności majątkowej (ust. 6 pkt. 2).

Przedstawiając powyższe uwagi zwracamy się do Pana Ministra z prośbą o ponowną analizę rozwiązań, celem umożliwienia spółdzielniom uzyskiwanie statusu uznanych organizacji producentów – spółdzielniom już działającym i nowotworzonym na poszczególnych rynkach rolnych. Środki wsparcia pełnią szczególną rolę w rozwoju działalności gospodarczej służącej poprawie dochodów rolników zrzeszonych w spółdzielniach.

Z wyrazami szacunku

dr inż. Mieczysław Grodzki

Prezes Zarządu

Krajowej Rady Spółdzielcze